

Motion till riksdagen 2013/14:Sf378

av **Tomas Eneroth m.fl. (S)**

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om viktiga förutsättningar för hållbara pensioner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett stabilt pensionssystem som ger pensionärerna en trygg inkomst.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kvinnors pensioner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en analys av bostadstilläggen.

Motivering

Vi lever ett allt längre och friskare liv och många pensionärer lever ett gott liv där man förverkligar många av sina drömmar. En av förutsättningarna för det är att man inte behöver oroa sig för sin ekonomi. Pensioneringen kommer efter ett långt arbetsliv där man under åren har satt av delar av sitt löneutrymme till pension. Självklart har man då rätt att kräva att man får ut tillräckligt med pension för att kunna leva ett drägligt liv.

För att pensionerna ska vara tillräckligt höga är det nödvändigt att många människor jobbar. Sambandet är enkelt. Ju mer pengar som kommer in i pensionssystemet, desto mer kommer ut i form av pensioner, och tvärtom. Att bekämpa arbetslösheten är därför viktigt för pensionerna. Regeringens misslyckande är på detta område totalt. Vi har nu över 8 procents arbetslöshet och det drabbar inte bara den som är arbetslös, utan också pensionärerna. Det krävs en aktiv näringspolitik för att skapa jobb och en arbetsmarknadspolitik som ser till att människor har den kompetens som krävs för att ta de nya jobben.

Fel! Okänt namn på

Ett väl utbyggt, hållbart och rättvist pensionssystem är en central del av en välfärd som omfattar alla. För att pensionssystemet ska ge tillräckligt höga pensioner måste det vara stabilt, såväl ekonomiskt som politiskt. Därför var överenskommelsen om det nya pensionssystemet ett viktigt steg i arbetet med att trygga försörjningen för dagens och morgondagens pensionärer. En bred, blocköverskridande överenskommelse om pensionerna är viktig både för Sveriges ekonomi och för medborgarnas tilltro till ett av våra viktigaste trygghetssystem.

En av de viktigaste utgångspunkterna när pensionssystemet arbetades fram var att det skulle ge människor en rimlig pension. På senare tid har flera rapporter pekat på risken att pensionerna inte kommer att bli tillräckligt höga. Medellivslängden har ökat med drygt två år under det senaste decenniet, vilket är positivt men mer än vad som prognostiserats. Den demografiska utvecklingen innebär att de som förvärvsarbetar ska försörja allt fler. Svag närings- och arbetsmarknadspolitik, försämrade arbetslöshetsförsäkring, omfattande utförsäkringar från sjukförsäkringen och en förändrad finansmarknad är andra faktorer som kommer att leda till förändringar och försämringar av pensionerna om inga politiska initiativ tas. Konsekvenserna av de förändrade faktorerna behöver analyseras.

Mot den bakgrunden har den så kallade pensionsgruppen tillsatt ett antal utredningar. Pensionsåldersutredningen har sett över både åldersgränserna i pensionssystemet och vilka insatser som kan göras på arbetsmarknaden för att i realiteten göra ett längre arbetsliv möjligt. Vidare har bland annat AP-fonderna, premiepensionssystemet och den automatiska balanseringens funktion utretts. Sammantaget ger detta ett bra underlag för att göra eventuella förändringar i pensionssystemet. För oss socialdemokrater är det viktigt att pensionssystemet stärks, såväl genom fler arbetade timmar som genom att premiepensionssystemets avgifter tillfaller inkomstpensionssystemet. Vi kommer att på ett konstruktivt och aktivt sätt bidra till ett än bättre och stabilare pensionssystem, så att både dagens och morgondagens pensionärer får en rimlig pension.

Det faktum att kvinnor generellt sett har lägre löner än män påverkar också pensionen. Den som enbart har garantipension och bostadstillägg har en ekonomisk standard som ligger nära den gräns som brukar räknas som ekonomisk utsatthet. En övervägande del av gruppen med garantipension är kvinnor. Det är kvinnorna som har och har haft lägre inkomster än män, och det är också de som förvärvsarbetat minst och arbetat mest deltid men utfört desto mer obetalt hemarbete. För att komma till rätta med de skillnaderna på kort och lång sikt måste jämställdheten öka både i hemmet och i arbetslivet. Kvinnor drabbas också särskilt hårt när sjukförsäkringen inte längre fungerar och rehabiliteringen tillbaka till arbete är bristfällig. Vi hör vittnesmål om att kvinnor tvingas att ta ut pension i förtid för att kunna försörja sig. Det riskerar att få stora återverkningar på pensionens storlek.

Sedan den borgerliga regeringen införde jobbskatteavdraget för löntagare har Sverige intagit den unika positionen att vara enda landet i världen som beskattar pensionärer högre än löntagare. För oss socialdemokrater är detta inte acceptabelt. Pension är i realiteten uppskjuten lön och det finns ingen

Fel! Okänt namn på

rättvisa i att pensionärer ska beskattas högre än löntagarna. Förslaget i budgetpropositionen om skattesänkning för pensionärer må vara ett steg i rätt riktning, men undandrar inte regeringen från ansvaret att ha infört den skillnad i beskattning som nu etablerats. Eftersom regeringen samtidigt inför ett femte jobbskatteavdrag ökar dessutom skatteklyftan ytterligare, oavsett om regeringen försöker ge en annan bild. Vårt långsiktiga mål är att skatteklyftan ska slutas genom att skatten för pensionärer sänks. Vi föreslår att skatten för pensionärer nästa år ska sänkas med ett större belopp än i regeringens alternativ. Vårt förslag innebär att en garantipensionär får ca 150 kronor i månaden i sänkt skatt nästa år.

Bostadstillägg till pensionärer

För de sämst ställda pensionärerna, varav en stor grupp kvinnor, är bostadstillägget ett viktigt tillskott till ekonomin. 20 procent av kvinnorna hade 2012 bostadstillägg, Motsvarande siffra för män var 6 procent. Redan inför valet 2010 föreslog vi att bostadstillägget skulle höjas och regeringen valde så småningom att följa vårt förslag, om än på ett sätt som har förändrat principerna för beräkning av bostadstillägg. Utgångspunkten för förstärkta bostadstillägg bör vara strikt fördelningspolitiskt – stödet bör ges till dem som har störst behov. De fördelningspolitiska effekterna av förändringar av bostadstillägget bör därför analyseras.

Stockholm den 4 oktober 2013

Tomas Eneroth (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Shadiye Heydari (S)

Annelie Karlsson (S)

Kurt Kvarnström (S)

Jasenko Omanovic (S)

Tomas Nilsson (S)